

FMV Veteranklubbs utflykt till Waxholm - Rindö - Värmdö torsdagen den 28 maj 2015.

FMV Veteranklubbs utflykt till Waxholm, Rindö och Värmdö genomfördes i ett bra värväder. Stort intresse hade visats för en liknande utflykt hösten 2014 och många medlemmar fick då inte plats. Därför arrangerades denna utflykt som ytterligare hade förbättrats med fler besöksmål.

Historisk bakgrund till Stockholms kustförsvar under de senaste 200 åren.

I Waxholm och på Rindö och norra Värmdö anlades under 1800-talet och början av 1900-talet många befästningar för att försvara inloppet till Stockholm, den s k Waxholmslinjen. Dessutom anlades försänkningar (stenbarriärer strax under vattenytan) i sunden mellan närliggande öar.

Utöver den gamla fästningen Fredriksborg från 1735 anlades de nyare befästningarna Waxholms Kastell, Rindö Redutt och Oscar-Fredriks Borg. Dessutom byggdes ett tjugotal något mindre fort och batterier, ca hälften vardera på Rindö och Värmdö men även på andra öar i området.

Sammanlagt kunde ett stort antal artilleripjäser beskjuta en invasionsflotta som försökte ta sig in till vår huvudstad. Befästningarna kunde även försvara sig mot landstigna fientliga markförband.

Redan under första världskriget började dock dessa befästningar bli omoderna. Många kanoner började flyttas till nya positioner längre ut i skärgården till öar som Arholma, Söderarm, Korsö, Ornö, Utö, Mälsten, Landsort och Järflotta, utgörande den s k Havsbandslinjen. Ända in på 1980-talet byggdes toppmoderna kustbatterier. Idag är alla befästningar, även de modernaste kustartilleribatterierna, avvecklade.

Besöken

Färden gick med buss från Cityterminalen till Waxholm där båt väntade för överfart till Waxholms Fästning.

Borggården i Waxholms Fästning

Waxholms Fästningsmuseum besöktes där kustförsvarets historia beskrivs på ett utmärkt sätt. Som guide, under hela dagen, hade vi Anders Joninger, tidigare kustartillerist. Deltagarna fick en ingående historieberövning av kustförsvaret och de fortifikatoriska anläggningarnas tillkomst och utveckling vid Waxholm genom århundradena.

Anders Joninger berättar

Kartan visar placeringarna av det stora antalet fästningar och batterier på öarna runt Waxholm.

Bild från broschyr, Waxholms Turistbyrå.

Modellbilden från museet visar Myttingefortet, ett av de tjugotalet mindre forten i Waxholmslinjen, beläget på norra Värmdö, bestyckat med sex 80 mm kanoner i pansartorn. Ytterligare tre 57 mm kanoner kunde skjuta flankerande eld i vallgravarna till skydd av fortet mot infanteriangrepp.

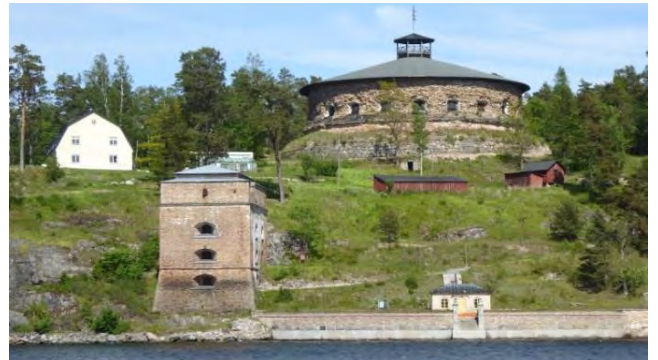
Modell av Myttingefortet

”Peje” Forsberg inspekterar en dubbelpipig 40 mm luftvärnskanon på borggården.

”Peje” inspekterar

Från Waxholm gick färden vidare via färjor till Rindö och Värmdö till Fredriksborgs Fästning på Värmdösidan vid Oxdjupet. Där inleddes besöket med en utsökt lunch på det närliggande Fredriksborgs Hotell & Restaurang som ligger i en f d stenkasern från 1735 som renoverats mycket fint (vit byggnad t v).

Fredriksborgs Fästningsområde

Efter lunchen samlades veteranerna framför vindbryggan till Fredriksborgs Fästning.

Till denna utflykt samlades 28 deltagare, (några fattas dock på bilden).

Veteranerna samlas

Vår guide informerade om fästningen som är den äldsta större fästningen i Waxholmsområdet.

Anders Joninger berättar fästningshistoria

Besöket fortsatte med rundvandring inne i fästningen. Fästningen är under restaurering.

Valv i de flera meter tjocka murarna

Fästningen var ursprungligen en våning, ca sex meter, högre och beklädd med sandstensblock. Vid byggandet av Oscar-Fredriks Borgs Fästning plockades byggnadsmaterial från Fredriksborgs Fästning vilket ledde fram till dagens utseende. Nere vid vattnet fanns tidigare ytterligare en kaponjär (kanontorn) men den fick förfalla och revs 1839.

Fästningen i ursprungligt utseende omkring 1870. Överdelen av fästningen revs 1871. Bild från Wikipedia.

Gruppvis kunde fästningens takpaviljong besökas.

Uppe i takpaviljongen

Från takpaviljongen bjuds det en fin utsikt över bl a Oscar-Fredriks Borgs Fästning på andra sidan Oxdjupet och även över omgivande skärgård och Stockholms inlopp.

Utsikten från takpaviljongen

Färden gick nu vidare med färja över Oxdjupet till Oscar-Fredriks Borgs Fästning på östra Rindö som byggdes åren 1867 – 1894 och bestyckades kraftigt med bl a ett tiotal 24 cm kanoner samt torpedbatteri.

Oscar Fredriks Borgs Fästning sedd från Fredriksborgs takpaviljong

Veteranerna samlas på borggården för att inledningsvis besöka fästningens inre utrymmen.

Samling på borggården

En av kanonportarna i Nedre Verket avsedd för en av fästningens tio 24 cm kanoner.

Anders förbereder information om fästningen

Vackra fönster men troligen inte bombsäkra.

Snickarglädje i fönsterparti

Förflyttning över borggården till fästningens elcentral.

Borggården i fästningens Nedre Verk

Elcentralen drivs av en separat grupp entusiaster som har renoverat det ena av de två gamla dieseldrivna generatoraggregaten till körbart skick, i princip nyskick. Generatoraggregaten var avsedda som reservkraft om yttre el-matning skulle falla bort.

Anders och elcentralens maskintekniker

Längst in i rummet står det renoverade generatoraggregatet som startades och befanns fungera perfekt. I förgrunden t h står det orenoverade aggregatet och t v ses anläggningens huvudtavla som fördelar och övervakar elkraften till fästningens olika delar. Den vita tavlan består av marmorskivor.

Fästningens elcentral för reservkraft

Från elcentralen förflyttade sig gruppen upp till fästningens Övre Verk där tre av de tio 24 cm kanonerna var placerade.

Ingången till fästningens Övre Verk

I Övre Verket var kanonerna mer oskyddade än i det Nedre Verket men hade bättre skjutfält genom att kunna vridas i olika riktningar.

Batteriplats för 24 cm kanon

Det gamla fotografiet från fästningsmuseet visar en 24 cm kanon på batteriplatsen.

En av fästningens tio 24 cm kanoner

Efter den intensiva dagen med besök i fästningar och museer och den omfattande lektionen i Stockholms försvarshistoria avtackades vår guide varefter bussen återvände till Cityterminalen.

SLUT

Avtackning - hemfärd